

Theater op de kaart zetten

Tessa Harmsen uit Voerendaal studeerde Wijsheidwetenschappen in Tilburg. Ze deed de promotie en marketing voor tal van producties als 'Soldaat van Oranje' en bijvoorbeeld M-Lab, Richard Groenendijk, Karin Bloemen, Marijn Brouwers, OpusOne, Cirque du Soleil en Carré. Haar TapasTheater opende in augustus. Ze woont samen met haar vriend Thomas.

1

Liefde of loopbaan?

„Moet ik echt kiezen? Den liefde. Ik ben al twintig jaar samen met mijn vriend, die ik ken van het Bernardinuscollege in Heerlen. Maar mijn liefde kan niet zonder mijn loopbaan en andersom. TapasTheater had ik niet kunnen opzetten zonder zijn liefde en vertrouwen. Hij is hier bijna iedere avond, ons spaargeld zit erin.“

2

Wie is je inspiratiebron?

„Fred Boot. Hij heeft bij de start van 'Soldaat van Oranje' zo veel kritiek gekregen, maar hij bleef erin geloven. Ze waar het toe heeft geleid. En Fred heeft een blind vertrouwen in mij gehad in het begin van mijn carrière. Bij de opening van TapasTheater zag ik aan hem dat hij trots op me is.“

3

Wat is je grootste fout geweest?

„Achteraf heb ik spijt dat het een paar jaar heeft geduurd voordat ik het zelfvertrouwen had om met deze droom te starten. Dat ik twijfelde of ik dit wel kon en wel moest doen. Ik had meer energie gehad als ik er wat eerder mee was begonnen.“

Tessa Harmsen. Kleine foto rechts: gerechtigtes haal je uit een automatiek.
FOTO LISETTE ZEEGERS EN NEELTJE KNAAP

Tapas eten en tussendoor korte voorstellingen van jonge theatermakers bezoeken. Dat is wat Tessa Harmsen (37) uit Voerendaal sinds augustus aanbiedt met TapasTheater in Amsterdam-Centrum Oost. Opgejut door haar vriend.

DOOR RUUD MAAS

Een bordje vol tapas en theater

Na een risotto met groene asperges, een met curry gevuld pompoentje en aardappelgratin met geroosterde groenten is het tijd voor theater. We gaan naar de kelder van het pand waar drie artiesten ons beurtelings twintig minuten vermaken. In een ruimte zo groot als een badkamer staan ze recht voor je neus en kunnen ze je aanraken, wat soms ook gebeurt. Ze zingen je toe, laten je lachen, krijgen je stil of jagen je schrik aan. Dit is TapasTheater, bedacht door Tessa Harmsen (37) uit Voerendaal. Na jaren werken achter de schermen in de theatersector opende ze in augustus dit etablissement in Amsterdam, de stad waar ze al jaren woont. Ooit wilde ze theaterdirecteur worden en schreef ze Bas Schoonderwoerd van de schouwburg in Heerlen een brief. Hij nodigde haar uit en vertelde over het vak. Ze rolde de marketing en pr in en promoveerde vele voorstellingen, als een missionaris. „Ik geef echt om theater. Ik wil meer mensen ermee in aanraking brengen. Dat is met de jaren alleen maar meer geworden.“

Wat gebeurt er als ik jouw pand binnenstap?
„Dit is een theater en foodbar ineen en we hopen de oplossing te zijn voor wie wel naar het theater wil maar niet gaat. In drie zaaltjes speelt een voorstelling van twintig minuten voor maximaal tien bezoekers, vier keer per avond. Het voordeel is dat je komt en gaat wanneer je wilt en alleen betaalt voor wat je afneemt. Je kunt theater ondergeschikt maken aan eten en drinken. Of eerst sporten, dan thuis eten en om 21.30 uur voorstellingen zien. Jij bepaalt. Dit is theater op demand.“

Waarom droomde je van TapasTheater?
„Door mijn werk achter de schermen in de theaterwereld merkte ik dat zo veel talentvolle makers geen werk vinden. Dat vind ik heftig. Ik heb het vak namelijk ook geleerd door vlieguren te maken. Theatermakers kunnen heus acteren als ze van de opleiding komen, maar het is een kans om te leren reageren op publiek, om jezelf te promoten, voorstellingen te maken. Ik vind het onvoorstelbaar dat er zo veel talent afstudeert dat wordt losgelaten en het dan zelf maar uit moet zoeken. Nu kan ik mooie voorstellingen programmeren en kunnen jonge mensen hier steeds een maand lang vlieguren maken.“

Waarom hebben beginnende makers het lastig?
„Er is een chronisch tekort aan plekken waar je

kunt spelen, maar niet veel moet betalen. Bij mijn krijg je een podium en hoe je jezelf alleen druk te maken om je voorstelling. Normaal moet je eerst nog een plek afluken, een technicus vragen en de promotie doen, dat kost allemaal geld en leidt af van je creatieve proces. Uiteindelijk heeft zo'n voorstelling je dan een paar honderd euro gekost. Terwijl het je iets zou moeten opleveren, want het is je beroep! Niet dat mensen bij mij bakken met geld krijgen, maar wel een deel van de omzet. Daardoor worden ze getriiggerd om mensen te lokken.“

Je ontdekte dat er veel mensen zijn die best naar het theater zouden willen, maar toch niet gaan.
„Je kunt drie groepen onderscheiden, zegt het Sociaal en Cultureel Planbureau. De eerste bestaat uit mensen die regelmatig naar het theater gaan, van minstens eens per jaar tot meer dan vijf keer. De tweede zijn mensen die gewoon niet geïnteresseerd zijn in theater. Dat is helemaal niet erg. Maar dan is er een derde groep die wel cultureel geïnteresseerd is en soms naar een museum of festival gaat, maar het theater links laat liggen. Al mijn vrienden zitten in die groep. Ze vinden theater leuk, maar gaan nooit. Als ik hen vroeg waarom niet, zeiden ze dat ze vaak werken tot zeven uur en dan niet al met eten op om acht uur in het theater kunnen zijn. Of liever borrelen en bijkletsen als ze vrij hebben dan uren in een voorstelling zitten. En dat ze theater dan vinden en dan met zo'n groot aanbod de kans lopen het verkeerde te kiezen. Ze vinden het risico op een dure, verspilde avond te groot. Allemaal praktische bezwaren dus.“

En toen?

„Ik werd opgejut door mijn vriend toen ik hem deze klaging voorlegde. Als je het zo goed weet“, zei hij, „verzin dan een concept dat deze pijnpunten oplost“. Toch duurde het een tijd voor ik aan de slag ging met TapasTheater. Omdat ik heel leuk werk had en wat bang was om te ondernemen. Ik heb bijbaantjes in de horeca gehad, maar nooit een café gerund. Heb veel ervaring achter de schermen, maar nooit een theater geleid. Ik verzon vooral excuses om het te blijven uitstellen. Toen ik vorig jaar een paar projecten had afgerond, zette ik de knop om en begon een bedrijfsplan te schrijven. Lastig! Ik ben altijd tussen de mensen geweest en zat nu in m'n *apple* aan de keukentafel de hele dag te beginnen aan iets wat ik nog nooit had gedaan.“

Wat heb je tot nu toe als lastigste ervaren?
„Ik heb me goed voorbereid en toch merkte ik dat je over veel zaken niet hebt nagedacht. We zijn op 1 juli begonnen met de verbouwing van dit pand en sindsdien heb ik geen dag niet gewerkt. We hebben nagenoeg alles zelf gedaan. Ik kan geen kwast meer zien. En normaal gesproken promoot ik andere mensen, dat is hartstikke leuk, nu ben ik opeens de voorvrouw. Moet ik mijn toko verkopen. Dat is wennen. Zoals het ook wel apart was dat mensen bij onze opening bloemen en champagne voor me meenamen. Alsof het doel al was bereikt. Voor mijn gevoel had ik tot dan toe vooral spaargeld in een tent gepompt. Mijn droom is nog geen werkelijkheid, alleen de eerste stap is gezet.“

Deze plek is voor jonge makers, maar je twijfelt nog of je gevestigde artiesten ook ruimte wilt geven?
„De rife is nu zo leuk met deze jonge mensen. Maar laatst belde Renée van Wegberg. Ze zingt in musicals altijd de tourtoerkeuze van een ander en wilde nu zelf de tourtoerkeuze van een ander en wilde daar een voorstelling over maken met muziek van Alanis Morissette. Ze heeft hier nu twee avonden gezongen, tot ik heb nog veel ideeën. Maar grote namen zijn niet per se nodig, zeker niet als dat ten koste gaat van jong talent. Plus ik vertrok over dat dit concept sterk genoeg is. Dat heb ik geleerd van producent Fred Boot. Ik werkte voor hem toen hij begon met *Soldaat van Oranje*. Zoals velen was ook ik terughoudend. Een musical over de oorlog? In Katwijk, een nieuw en onbereikbaar theater? Zonder bekende acteurs? Eerst werd gecreegd dat je zonder BN'ers geen aandacht kreeg. Hij heeft het tegendeel bewezen. Hij wist dat de show de ster is.“

“ER IS EEN TEKORT AAN PLEKKEN WAAR JE KUNT SPELEN, MAAR NIET VEEL MOET BETALEN. BIJ MIJ HOEF JE JEZELF ALLEEN DRUK TE MAKEN OM JE VOORSTELLING.“

Tessa Harmsen

Wat als theaterdirecteur Bas Schoonderwoerd je zou belten voor een vestiging in Heerlen?
„Ik denk dat dit concept juist buiten het theater goed werkt, zonder drempel. Daarnaast wil ik me eerst volledig op deze plek in Amsterdam focussen. Misschien dat ik ooit kan samenwerken met het theater in Heerlen, maar op een andere locatie. Bijvoorbeeld in een restaurant dat nog ruimte heeft in de kelder. Het zou in elk geval een eer zijn om meerdere vestigingen te openen, maar zo ver zijn we nog lang niet.“

! Andreas Bonnstraat 40-H, Amsterdam.
Open op donderdag, 17m zaterdagavond en zondagmiddag. Een gerechtje kost 5 euro, een voorstelling 6,50 euro. Info: tapas.theater.nl